

Det internationale Handelskammer.

Af Ottomar Loff¹⁾.

Allerede før den 1. verdenskrig havde der været et vist, omend ikke fast organiseret samarbejde mellem de førende erhvervsorganisationer i en række forskellige lande, og fra 1905 og indtil krigens udbrud afholdtes flere internationale handels- og industrikammerkongresser. Under den stærke trang til udvidet internationalt samarbejde, der gjorde sig gældende efter verdenskrigens afslutning, fandt man tiden inde til at skabe en egentlig organisation for det internationale erhvervsliv.

Repræsentanter for erhvervsorganisationer i Belgien, Frankrig, Italien, Storbritannien og U.S.A. planlagde da i 1919 i Atlantic City etableringen af Det internationale Handelskammer (International Chamber of Commerce; ICC), der blev konstitueret på en kongres i Paris 1920. I årene mellem de to verdenskrige arbejdede handelskammeret sig efterhånden frem til en anset og efter omstændighederne indflydelsesrig position. Efter udbruddet af den 2. verdenskrig måtte Det internationale Handelskammer praktisk taget indstille sin virksomhed; men endnu før krigens ophør — i november 1944 — afholdtes i byen Rye i U.S.A. på amerikansk initiativ en konference med deltagelse fra 52 lande, hvor man lagde planer for efterkrigstidens arbejde. Allerede i august 1945 kunne man i London afholde det første ordinære rådsmøde efter krigen, og dermed begyndte for fuld kraft genopbygningen af hele handelskammerets organisation og virksomhed. Det internationale Handelskammer har i tiden efter den 2. verdenskrig været meget aktivt, og dets indsats er — navnlig efter at det i oktober 1946 opnåede godkendelse som rådgivende organisation for De forenede Nationers økonomiske og sociale råd — uden tvivl til betydelig gavn for forretningslivet verden over.

Medlemmer af Det internationale Handelskammer er organisationer, firmaer og enkeltpersoner inden for handel, industri, skibsfart, finansvæsen etc. Medlemmerne i hvert enkelt land er normalt organiseret i

¹⁾ Lektor ved Handelshøjskolen, cand. merc.

Det internationale Handelskammer.

Af Ottomar Loff¹⁾.

Allerede før den 1. verdenskrig havde der været et vist, omend ikke fast organiseret samarbejde mellem de førende erhvervsorganisationer i en række forskellige lande, og fra 1905 og indtil krigens udbrud afholdtes flere internationale handels- og industrikammerkongresser. Under den stærke trang til udvidet internationalt samarbejde, der gjorde sig gældende efter verdenskrigens afslutning, fandt man tiden inde til at skabe en egentlig organisation for det internationale erhvervsliv.

Repræsentanter for erhvervsorganisationer i Belgien, Frankrig, Italien, Storbritannien og U.S.A. planlagde da i 1919 i Atlantic City etableringen af Det internationale Handelskammer (International Chamber of Commerce; ICC), der blev konstitueret på en kongres i Paris 1920. I årene mellem de to verdenskrige arbejdede handelskammeret sig efterhånden frem til en anset og efter omstændighederne indflydelsesrig position. Efter udbruddet af den 2. verdenskrig måtte Det internationale Handelskammer praktisk taget indstille sin virksomhed; men endnu før krigens ophør — i november 1944 — afholdtes i byen Rye i U.S.A. på amerikansk initiativ en konference med deltagelse fra 52 lande, hvor man lagde planer for efterkrigstidens arbejde. Allerede i august 1945 kunne man i London afholde det første ordinære rådsmøde efter krigen, og dermed begyndte for fuld kraft genopbygningen af hele handelskammerets organisation og virksomhed. Det internationale Handelskammer har i tiden efter den 2. verdenskrig været meget aktivt, og dets indsats er — navnlig efter at det i oktober 1946 opnåede godkendelse som rådgivende organisation for De forenede Nationers økonomiske og sociale råd — uden tvivl til betydelig gavn for forretningslivet verden over.

Medlemmer af Det internationale Handelskammer er organisationer, firmaer og enkeltpersoner inden for handel, industri, skibsfart, finansvæsen etc. Medlemmerne i hvert enkelt land er normalt organiseret i

¹⁾ Lektor ved Handelshøjskolen, cand. merc.

en *nationalkomité*; det forlanges, for at en nationalkomité kan blive godkendt, at den virkelig repræsenterer de ledende kræfter i det pågældende lands erhvervsliv. Nationalkomitéen opretholder den fornødne kontakt mellem Det internationale Handelskammer og medlemmerne, og den repræsenterer i det hele sit land over for handelskammeret.

I løbet af Det internationale Handelskammers første år var der dannet nationalkomitéer i 14 lande; tilslutningen voksede, og i 1937 havde man i 32 lande oprettet nationale komitéer. Efter den 2. verdenskrigs omvæltninger blev nationalkomitéerne i en række lande rekonstrueret; i øjeblikket (juli 1950) er 44 lande tilsluttet Det internationale Handelskammer, deriblandt de nordiske lande, de fleste stater i det britiske statssamfund, U.S.A., Frankrig, Polen, Tyskland, Japan, Italien, Spanien m. fl., men ikke Rusland. Der er dog ikke dannet nationalkomitéer i alle 44 lande, og medlemsskabet er for en del landes — navnlig de østlige — vedkommende uden synderlig reel betydning for tiden.

En dansk nationalkomité blev etableret i 1920. Efter en rekonstruktion i 1947 består den danske nationalkomité af 17 medlemmer, nemlig fire repræsentanter for hver af følgende erhvervsorganisationer: Grosserer Societetets Komité, Industrirådet, Provinshandelskammeret og Dansk Dampskibsrederiforening samt en formand, der udpeges af de 16 komitémedlemmer. Foruden disse 4 organisationer er enkelte andre erhvervsorganisationer samt en lang række af de største firmaer og nogle få enkeltpersoner medlemmer af Det internationale Handelskammer gennem den danske nationalkomité. Formand for nationalkomitéen er — siden 1941 — grosserer Rudolph Schmidt. Nationalkomitéen har sekretariat på Børsen i København; overretssagfører M. Raffenberg er generalsekretær. For at fremme kontakten med medlemmerne udsender den danske nationalkomité siden 1947 ca. en gang om måneden nogle trykte meddelelser til medlemmerne, ligesom der afholdes sammenkomster, hvor fremtrædende danske og udenlandske personligheder taler, o. s. v.

Hvert lands nationalkomité vælger et antal medlemmer af *rådet* (Council), alt efter størrelsen af landets udenrigshandel (d. v. s. totalværdien af dets import og eksport). Rådet virker som Det internationale Handelskammers »bestyrelse«; det træffer afgørelser om medlemsskab, nedsætter udvalg, tilrettelægger kongresserne, ansætter generalsekretæren og hans personale, er ansvarlig for handelskammerets hele administration etc. Rådsmøde afholdes sædvanligvis 2 gange om

året. Rådet vælger et *forretningsudvalg* (Executive Committee), til hvilket rådet kan overdrage visse af sine beføjelser. Endvidere vælger rådet handelskammerets *præsident* og *kasserer*; de har en funktions-tid på 2 år. En afgået præsident får for livstid titel af ærespræsident (Honorary President) — en titel, som iøvrigt hverken medfører særlige funktioner eller forpligtelser.

Hvervet som præsident er en særdeles betydningsfuld post indenfor Det internationale Handelskammer. Af præsidentens indsats og forhandlingsevne afhænger det ofte, i hvilken udstrækning handelskammerets synspunkter og forslag tages i rimelig betragtning på de rette steder; desuden er præsidenthvervet naturligvis forbundet med omfattende repræsentative forpligtelser. Handelskammerets første præsident var franskmænden, tidligere minister Etienne Clémentel, der også spillede en fremtrædende rolle i arbejdet for skabelsen af Det internationale Handelskammer. Blandt senere præsidenter nævnes italieneren Alberto Pirelli, administrerende direktør for Società Italiana Pirelli, Milano; Georges Theunis, tidligere belgisk premierminister, leder af Société Inter-Brabant, Bruxelles; Thomas J. Watson, leder af International Business Machines Corporation, New York (præsident 1937—39); J. Sigfrid Edström, leder af ASEA, Stockholm (1939—45); Winthrop W. Aldrich, adm. direktør for Chase National Bank of the City of New York (1945—47); Sir Arthur Guinness, medindehaver af bankierfirmaet Guinness, Mahon & Co., Londen (1947—49). Den nuværende præsident (fra 1949) er amerikaneren Philip D. Reed, bestyrelsesformand i General Electric Company.

Hvert andet år afholder Det internationale Handelskammer *kongres* (General Meeting). Til kongressen kan hver af de nationale medlemskredse sende delegerede.

Internationale kongresser har været afholdt i London 1921, Rom 1923, Bruxelles 1925, Stockholm 1927, Amsterdam 1929, Washington 1931, Wien 1933, Paris 1935, Berlin 1937, København 1939, Montreux 1947, Quebec 1949. Stedet for kongressen i 1951 er endnu ikke endeligt fastsat.

Kongressen i København, der fandt sted fra 26. juni til 1. juli 1939, fik — og har i sit eftermæle fået — et særligt præg ved, at den foregik i den truende krigsfares skygge. Det er både trist og rørende nu bag efter at læse den resolution, kongressen vedtog, og som sluttede:

"Thus declaring its aims, the International Chamber of Commerce recommends:

that the Governments of France, Germany, Italy, Japan, the United

Kingdom, and the United States of America each collaborate, in so far as this is not the case already, with their own leading business men in a thorough study of the economic and financial condition of their individual countries with respect to their national needs and their possible contribution to the world's economic development;

that when these countries shall have completed their surveys, their economic experts meet for the purpose of formulating a plan of adjustment which will give all countries of the world a fair opportunity to share in the resources of the world.

For the accomplishment of this purpose the facilities of the International Chamber of Commerce are available if desired."

Løvrigt var kongressen i sit arrangement særdeles vellykket. Den helt store kongres-iscenesættelse var sat ind. Over 1000 delegerede med 500 ledsagere, repræsenterende 41 lande, var strømmet til København; åbningshøjtideligheden i Rådhushallen overværedes af kongefamilien, corps diplomatique, medlemmer af regeringen o. s. v., der var optræden af den kongelige ballet samt kongresbal i K.B.-Hallen, modtagelse hos kongeparret på Fredensborg m. m. — Præsident for kongressen var den danske nationalkomités daværende formand, grosserer Holger Laage-Petersen, og dens generalsekretær var overretssagfører Mogens Raffenberg.

De to kongresser, som hidtil er afholdt efter krigen, har været i mere beskedent plan, præget af tidens økonomiske og politiske alvor og vanskeligheder. I kongressen i Montreux deltog ca. 400 delegerede fra 27 lande, og i Quebec var mødt ca. 500 delegerede, ligeledes repræsenterende 27 forskellige lande.

Det internationale Handelskammer har oprettet et *generalsekretariat*, der har til huse i handelskammerets egen bygning, 38 Cours Albert, Paris. Generalsekretær har gennem en årrække været Pierre Vasseur. I begyndelsen af 1947 etableredes — navnlig med henblik på samarbejdet med FN — et fast kontor i New York, hvortil senere er kommet et kontor i Genève.

Det internationale Handelskammer stiller sig som formål at virke til fremme af det fredelige økonomiske samkvem mellem landene. Det skal repræsentere den internationale forretningsverden — handel, industri, transport og finans — og fremskaffe oplysning om samt give udtryk for det private erhvervslivs synspunkter vedrørende internationale økonomiske og erhvervsmæssige spørgsmål. Handelskammeret udarbejder forslag til løsning af såvel rent praktiske som mere generelle problemer i forbindelse med international handel og økonomi, og

det tilstræber at forbedre forståelsen og udvide samkvemet mellem forretningsfolk og erhvervsorganisationer i de forskellige lande. Det internationale Handelskammers grundindstilling ligger — som en naturlig konsekvens af de interessekredse, organisationen repræsenterer — på den liberalistiske økonomiske linie. Man betragter det principielt som gavnligst for de formål, der er handelskammerets, at give det private erhvervsliv størst mulig frihed, og man går imod offentlige indgreb, særlig i det økonomiske samkvem landene imellem.

Det internationale Handelskammer er en rent privat organisation, og det har følgelig ingen myndighed til at gennemføre de foranstaltninger, det går ind for. Dets virksomhed er kun af rådgivende, opinionsdannende karakter. Man gennemarbejder problemerne, udarbejder forslag til deres løsning og søger så gennem talrige kontakter — deltagelse i konferencer, forbindelser med statslige og private organisationer, henvendelse til de respektive regeringsmyndigheder etc. — at skaffe synspunkterne i de udarbejdede forslag indpas på de kompetente steder. Endvidere giver arbejdet sig udslag i udarbejdelsen af publikationer — »brochurer« — hvorefter handelskammeret har udsendt en lang række, omhandlende mange forskellige problemer (eksempler senere). Kongresserne slutter gerne med, at man vedtager forskellige »resolutioner«, hvori der gives udtryk for kongressens syn på de økonomiske og handelsmæssige problemer, man har arbejdet med; disse resolutioner fremtræder med særlig vægt i betragtning af den prominente forsamling, der står bag ved dem. Periodisk — ca. en gang om måneden — udsender Det internationale Handelskammer tidsskriftet »World Trade«.

Det faglige detailarbejde udføres for en væsentlig del i sagkyndige udvalg, hvorefter der er nedsat en lang række. Udvalgene består i reglen af eksperter fra forskellige lande, og de afholder møder efter behov, oftest i hovedkvarteret i Paris. Et betydeligt forberedende arbejde udføres naturligvis også af den stab af embedsmænd, som er ansat ved generalsekretariatet.

I det følgende gives et udpluk af de spørgsmål, Det internationale Handelskammer arbejder eller har arbejdet med. Det er langt fra nogen udtømmende opremsning, men blot nogle eksempler, der kan give et indtryk af handelskammerets virkefelt. De nævnte publikationer, udvalg m. v. er ligeledes kun at betragte som sparsomme eksempler.

Arbejdsområdet kan — i overensstemmelse med Det internationale Handelskammers arbejdsprogram for 1949—51 — deles i fire dele.

Første del omfatter spørgsmål af *nationaløkonomisk, politisk o. l. ka-*

rakter. Herunder er eksempelvis nedsat et udvalg til undersøgelse af spørgsmålet om private kapitalvesteringer i fremmede lande samt op-
højlpning af underudviklede lande; der er udarbejdet en »International Code of Fair Treatment for Foreign Investments« (brochure 129). — Videre spørgsmålet om dobbeltbeskatning; herom foreligger bl. a. brochure 116 »International Double Taxation«. Også forskellige andre skattespørgsmål har været behandlet. — En »Commission on Formalities in International Trade« beskæftiger sig bl. a. med toldtekniske spørgsmål, konsulatsformaliteter etc.

Anden del af arbejdsområdet er *distribution og reklame*. Her arbejdes f. eks. med distributionsstatistik, markedsundersøgelser, uddannelsesspørgsmål. Et særligt udvalg beskæftiger sig med privat og statslig produktion og handel, et andet udvalg arbejder med reklame. Af udsendte publikationer indenfor dette felt kan nævnes »Code of Standards of Advertising Practice« (brochure 127), »Trading in Futures (Commodity Exchanges)« (brochure 81), »Marketing Research; Development, Methods, and Applications« (brochure 132), »Trends in Business Training; An International Survey« (brochure 133).

Som tredje del kommer *transport og kommunikation*, hvor der foruden en »General Transport Commission« findes specielle udvalg for de vigtigere transportformer: sø-, jernbane-, landevejs- og lufttransport, samt for telefon og telegraf og post. Arbejdet sigter her imod at forbedre og udvide de forskellige transportformer, lette og simplificere deres benyttelse, få restriktioner og besværlige formaliteter fjernet o. s. v. Blandt publikationerne herom nævnes: »Barriers to International Travel. Report of the Committee of Experts for the Simplification of Formalities in International Transport« (brochure 105), »Trade and Shipping« (brochure 112), »World Telecommunications in the Post-War Period« (brochure 111), »Sea Transport and the United Nations« (brochure 128).

Sluttelig er der fjerde del, der omfatter *handelsret og handelspraksis*. Der er herunder bl. a. arbejdet meget med international handelsvoldgift, hvor målet er at få indført ensartede regler i alle lande; forskellige publikationer er udsendt, f. eks. »Handbook on Commercial Arbitration«, der i pjecer for hvert enkelt af en række lande gennemgår de gældende regler for kommerciel voldgift, afsagte voldgiftskendelsers eksigibilitet etc., »I. C. C. Arbitration and National Law« (brochure 137) m. fl. Det internationale Handelskammer har iøvrigt oprettet en voldgiftsinstitution, hvortil firmaerne kan henvise i deres kontrakter. — Også spørgsmålet om international beskyttelse af pa-

tenter, varemærker o. l. beskæftiger man sig med, ligeså fremmede firmaers retsstilling. Et omfattende arbejde udføres vedrørende handelsudtryk (såsom cif, fob, fas m. fl.) og deres fortolkning. Herom er navnlig udsendt to publikationer, »Trade Terms« (brochure 68), hvori der for 35 forskellige lande gives en fortolkning af de mest gængse handelstermer efter den i hvert enkelt land almindelige opfattelse, og »Incoterms 1936« (brochure 92), der indeholder forslag til en ensartet fortolkning af de almindeligste handelsudtryk. Af begge disse publikationer forberedes iøvrigt nye udgaver. Endelig kan nævnes forskellige banktekniske spørgsmål; således er udsendt publikationen »Uniform Customs and Practice for Commercial Documentary Credits« (brochure 82).

En særdeles betydningsfuld opgave, som Det internationale Handelskammer har været ude for efter krigen, skal endelig nævnes, nemlig medarbejderskabet ved udarbejdelsen af Havana-Charteret. Handelskammeret havde direkte adgang til et sådant medarbejderskab i kraft af sin stilling som rådgivende organisation for FN's økonomiske og sociale råd, og delegerede for handelskammeret deltog i Havana-konferencen 1947—48. Resultatet af denne konference blev ganske vist langt fra nogen plan til den frigørelse af verdenshandelen, som er Det internationale Handelskammers ideal.